

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ф.н. Мария Грозева, НБУ,

във връзка с обявения от Нов български университет,

департамент „Романистика и германистика“

конкурс за

ДОЦЕНТ

в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по чужди езици (*немски език*),

обявен в ДВ бр. 21/18.03.2016 г.

Конкурсът за доцент по Педагогика на обучението по чужди езици (немски език) е проведен по условията и реда, посочени в *Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности* в НБУ и при спазване на изискванията на *Закона за развитие на научния състав* в Р България.

За участие в конкурса са подадени документи от един кандидат - гл. ас. д-р Елена Славчева Савова. Кандидатката е завършила специалност „Немска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. От 1997 г., след успешно издържан конкурс, е асистент в ЦЧЕ на ИЧС. От 1999 г. и до момента е последователно асистент и главен асистент в НБУ. Била е хоноруван преподавател във Военна академия „Г. С. Раковски“ и ЮЗУ „Неофит Рилски“. През 2006 г. защитава докторска дисертация на тема „Стратегии за четене на немскоезичен художествен текст (върху материал от кратка проза)“ по научната специалност 05.07.03. *Методика на обучението по чужд език*. Стипендиант е на Германската служба за академичен обмен и на Австрийската служба за академичен обмен. Специализирала е в университетите в Берлин, Мюнхен и Виена. Участва активно в организирани семинари за преподаватели по немски език в Германия, по проекти на департамента, национални и международни конгреси, конференции и семинари. Чела е лекции в университета в Скопие. Елена Савова е член на Съюза на германистите в България, Съюза на преподавателите по немски език в България и Литературно сдружение „Гьоте в

България“. Учасвала е в редица национални и международни конференции и конгреси. Съгласно изискването на ЗРАС, чл. 24, т.3 за участие в конкурса за доцент д-р е представила и **хабилитационен труд** – *Художественият текст в обучението по немски език като чужд*, както и с 16 научни статии, написани след защитата на докторската дисертация и 8 учебника, учебни пособия и методически ръководства, написани в съавторство.

Хабилитационният труд *Художественият текст в обучението по немски език като чужд* ни предлага един интересен и аналитичен преглед на мястото на художествения текст в обучението по чужд (немски) език. Въпрос, особено актуален, не само с оглед на обучението, но и на засилване на интереса към четенето на художествени текстове у учещите въобще. Въз основа на аналитичния преглед на съществуващите теории и методически схващания, основаващи се на комуникативния подход, дейностно ориентирания подход, херменевтичния метод и т. н. са изведени въпроси за обхвата, съдържанието, методите, целите и задачите на литературната дидактика в преподаването на чужд език. Проследих с интерес изложението относно наименованието на дисциплината и бих препоръчала кандидатката да се спре на една от трите посочвани възможности и да обоснове избора си.¹

Много положително следва да се оценят разработените критерии за подбор на художествени текстове за чуждоезиковото обучение с изводи за българската образователна среда, изведените междупредметни връзки със странознанието и допълнителните аспекти, които тези връзки внасят. Други положителни моменти са посочените възможности, които дават ИТ в работата с художествен текст и без които трудно можем да си представим съвременно обучение. В заключение Е. Савова отправя препоръки към използването на художествени текстове в българска обучителна среда, като предлага и свои идеи. Монографията е предназначена както за учители и преподаватели, така и за обучението на студенти в магистърска степен, докторанти и специализанти.

В част от статиите (10, 13, 14, 16), които д-р Елена Савова посочва за участие в конкурса, са разгледани въпроси, свързани с използване на художествени текстове в чуждоезиковото обучение. В тях са анализирани детайлно различни аспекти на проблема, като са предложени и примерни разработки (ср. №13). На

На с. 22 името на Грисбах е транслитерирано неправилно като Гризбах. Както е известно, в немски език съгласните не се озвучават в изглас.

На с.69 името на Алгирдас Жулиен Греймас е цитирано неправилно като А. Гремас.

развиване на уменията за четене са посветени друга група статии (№ 1, 4, 15), при които бих искала да обърна внимание върху изследването на уменията за четене и прилаганите стратегии от учещите, което е предлага методология за изследване на тези стратегии и дава важна информация за подхода на учещите при четене на художествен текст на чужд език.

Използването на художествен текст в обучението по чужд език логично води Е. Савова до разглеждане на въпроси на межкултурната комуникация (№ 6 и 7), превода реалии в туризма (№ 5) и съпоставителното изследване на произведението Х. Хайне „Ата Трол“ и „Манго и мечката“ на П. Славейков (№2).

Интересът към проблемите на преподаването на немски език намира своето отражение в конкретни проучвания и разработки (ср. № 11, 3, 12, 8 и 9) и най-вече в съавторството на осем учебника, учебни пособия и методически ръководства по немски език. Това са *Deutsch für dich* за 6-ти и 7-ми клас, както и Работните тетрадки за български учещи към учебниците и методическите ръководства към учебните системи *Lagune* и *AusBlick*. За връзката между обучение и изследванията на Е. Савова върху използването на художествен текст свидетелства помагалото *Jugendliteratur. Texte und Textauszüge aus der deutschsprachigen Jugendliteratur für den DaF-Unterricht.*, което се използва както в обучението на студенти от преподавателски профил, така и в училищата.

Основните научни приноси на гл. ас. д-р Елена Савова в хабилитационния труд се отнасят до цялостното представяне на съществуващите теоретични и методически концепции за работа с художествени текстове, разработени в немскоезичните страни и у нас, което предлага добра основа за създаване на собствени материали и концепции. Добре е обоснована необходимостта от изграждането на умения за работа с художествен текст в обучението по чужд език, като са посочени както ползите от това обучение, така и практически решения и възможности за творчески подход в преподаването. Важна практическа роля имат разработените критерии за подбор на художествени текстове за целите на обучението. Към приносите на д-р Е. Савова следва да отнесем и разработването на модел за активно учене и критическо четене, задачите за проверка на уменията за четене, определянето на стратегиите на четене на художествен текст на чужд език, както и за трансфера на културни

реалии при превод. За значимостта на изследванията и разработките на Е. Савова свидетелстват и посочените цитиранията в публикации на други автори, които надхвърлят далеч посочената цифра.

Като преподавател в Нов български университет д-р Елена Савова чете на бакалавърска степен теоретичните курсове: Образователни теории, Увод в методиката на чуждоезиковото обучение, Тенденции в обучението по чуждоезична литература, а на магистърска степен - Тенденции в обучението по чуждоезична култура и развиване на межкултурна компетентност, Стратегии на преподаване и учене в чуждоезиковото обучение, Методика на обучението по чужд език на възрастни. Към тях следва да добавим и богата палитра от извънаудиторни курсове като напр. Писатели-нобелисти в немскоезичната литература, Моят любим автор и пр. Тя отговаря и за практиката и стажовете на студентите от преподавателския профил в програма „Германистика“. Наред с това д-р Савова води и практически занятия по немски език както за специалисти, така и за нефилолози. Отзивите в анкетите сред студентите за преподавателската ѝ работа са много добри. Тя е била програмен директор на програма „Германистика“.

1. Заключение:

Представеният от **гл. ас. д-р Елена Славчева Савова** хабилитационен труд и статиите се отличават със задълбоченост, отлично познаване на материята и аналитичен подход. Те съдържат редица научни и научно-приложни приноси, които тя умело прилага в съставените учебници и учебни помагала. Натрупала е значителен опит в преподаването на теоретични дисциплини в областта на методиката на чуждоезиковото обучение и практическото преподаване на немски език като чужд.

Преподавателската работа и научните постижения на **гл. ас. д-р Елена Славчева Савова** показват, че тя отговаря напълно на високите изисквания към научната длъжност «доцент» и ми дават основание да предложа на почитаемите членове на научното жури да подкрепят избора ѝ за заемане на **научната длъжност „доцент“** по научно направление **1.3. Педагогика на обучението чужди езици (немски език)**.

.....

професор д.ф.н. Мария Грозева

София,